

15.10.2024 esitas hr Risto Lindeberg Lügänuſe valla arengukava (2024-2035) ja eelarvestrateegia (2024-2028) täiendus- ja muudatusettepanekud.

Arengukava ja eelarvestrateegia eelnõude **avalik arutelu** toimus 16. oktoobril 2024, kell 17.30 kuni 18.30 Lügänuſe Vallavalitsuse saalis.

Osalejad:

1. Kaja Toikka
2. Laila Meister
3. Kristel Kütt
4. Heidi Kõrvek
5. Max Kaur
6. Kristiine Meister

Täiendus- ja muudatusettepanekud Lügänuſe valla arengukava 2024-2035 kohta:

(<https://www.lyganuse.ee/documents/18275789/39345028/L%C3%BCganuse+valla+arengukava+1.pdf/27517b14-c35b-46d3-ae36-33a30e6977e1>)

Täiendus- ja muudatusettepanek nr 1, lk 23

Sõnastus Lügänuſe valla arengukavas 2024-2035

Lügänuſe valla eksponeerimine läbi ürituste ning valla elanikkonna	Valla ürituste kava pidev täiendamine ja uuendamine	Pidev	Lügänuſe Kultuurikeskuse juhataja
--	---	-------	-----------------------------------

Täiendusettepanek:

Lügänuſe valla eksponeerimine läbi ürituste ning valla elanikkonna spordi- ja kultuurielu elavdamine. Valla ürituste kava on mitmekülgne,	Valla spordi- ja kultuuriürituste kava pidev täiendamine ja ning uuendamine	Pidev	Lügänuſe Kultuurikeskuse juhataja, abivallavanem
---	---	-------	--

Arutelul osalenute seisukoht:

Valla ürituste kava sisaldab endas kõikide valdkondade üritusi. Soovitud olukorra kirjelduses aastaks 2023 on välja toodud järgnev: „Lügänuſe valla eksponeerimine läbi ürituste ning valla elanikkonna kultuurielu elavdamine. Valla ürituste kava on mitmekülgne, pakkudes tegevusi erinevatele vanusegruppidele. Välja on töötatud mitmeid suurüritusi, mis tagavad valla märkamise Eesti turismimaastikul. Suurürituste kõrval annavad tooni ka väikeüritused, mis pigem täidavad erinevate sihtgruppide kultuurilisi vajadusi. Ürituste planeerimisel kaasatakse kohalikke asutusi ja ettevõtteid“. Tegevuse põhirõhk on üldise ürituste kava koostamisel, mis tooks Lügänuſe valla riigi kontekstis esile ning rõhutaks meie valla eripära jne. Kultuuri-, spordi ja vaba aja valdkonna kirjeldus on välja toodud arengukavas lk 22. Täiendusettepanek oma sisult on siiski vastuvõetav, kuid täiendusettepanekut rakendades tekib küsimus, kas tegemist on ainiti spordi- ja kultuuriürituste kavaga või peaks selles kavas olema arvestatud ka hariduse, noorsootöö, turismi jt valdkondade üritustega. Ettepanekut saab uuesti arutada ja sobivusel arvesse võtta arengukava uuesti avamisel 2025.aastal esimeses pooles.

Täiendus- ja muudatusettepanek nr 2: lk 23

Sõnastus Lügänuſe valla arengukavas 2024-2035

Aktiivset ja tervislikku eluviisi propageeriva elukeskkonna	Valla sporditegevuse ühtne koordineerimine	2026	Abivallavanem, spordispetsialist
---	--	------	----------------------------------

Täiendusettepanek:

Aktiivset ja tervislikku eluviisi propageeriva elukeskkonna arendamine.	Valla sporditegevuse ühtne koordineerimine läbi loodud allasutuse Lüganuse valla spordikeskus	2026	Abivallavanem, spordispetsialist
Valla sporditegevus on ühtselt koordineeritud, loodud on Lüganuse valla spordikeskus. Valla poolt toimub pidev panustamine	Olemasolevate hoonete riskasutamise soodustamine ürituste korraldamisel	Pidev	Abivallavanem, spordispetsialist

Arutelul osalenute seisukoht:

Täiendusettepaneku sisu on täiesti uus idee, mida hetkel veel ei ole arutletud. 2024/2025. aasta on planeeritud valdkondade kaupa arengukontseptsioonide loomiseks, mis põhinevad olemasoleval sisendil. Kultuuri-, spordi ja vaba aja valdkonna arengukontseptsiooni väljatöötamine on samuti planeeritud 2024/2025. aastasse. Nimetatud tegevuse raames selguvad võimalikud lahenduskäigud. Käesolev täiendusettepanek võiks olla üheks ideeks arengukontseptsioonis. Ettepanekut saab uuesti arutada ja sobivusel arvesse võtta arengukava uuesti avamisel 2025.aastal esimeses pooles.

Täiendus- ja muudatusettepanek nr 3: lk 23

Muudatusettepanek:

Toimib koostöö SA Kiviõli Seikluskeskusega ja SA Aidu Veespordikeskusega lastele ja noortele sporditegevuse korraldamisel, et kasvatada piirkonda järeltulevat spordiharrastajate põlvkonda.	SA Kiviõli Seiklusturismikeskusega koostöö jätkamine talvespordi populariseerimiseks Lüganuse valla elanike laste ja noorte seas.	Pidev	Abivallavanem Erasektori partnerid
	SA Aidu Veespordikeskusega koostöö arendamine veespordi populariseerimine Lüganuse valla elanike laste ja noorte seas.	Alates 2025	Abivallavanem Erasektori partnerid
	Võimaluste loomine koostöös teiste spordiasutustega sporditegevuse toetamiseks Lüganuse valla elanike laste ja noorte seas.	Alates 2025	Abivallavanem Spordispetsialist

Arutelul osalenute seisukoht:

Käesolevas tegevuses on sihtgrupiks valitud lapsed ja noored, sest see on vanusegrupp, keda vallavalitsus saab läbi huvihariduse rahastuse toetada. Sõna „elanike“ eeldab, et vallavalitsus tagab alates 2025. aastast kõigile sporditegevust korraldamise, mis ei ole selle eesmärgi mõte.

Täiendus- ja muudatusettepanek nr 4: lk 24-25

Muudatusettepanek:

Lüganuse valla erinevaid piirkondi ühendab kergliiklus- ja jalgrattateede võrgustik. Ühelt transpordiliigilt üleminek teisele transpordiliigile on tagatud. Valla teede võrgustik on heas korras. Teede korrashoid ja hooajaline hooldus on tagatud.	Teede seisukorra parendamine lähtuvalt Lüganuse valla kehtivast teehoiukavast aastateks 2023-2026.	Pidev	Teedespetsialist, majandusvaldkonna juht
	Teehoiukava uuendamine	2025 Pidev	Teedespetsialist, majandusvaldkonna juht

Arutelul osalenute seisukoht:

Muudatusettepanek leidis toetust, antud kontekstis see väga palju ei muuda. Ettepanekut saab uuesti arutada ja sobivusel arvesse võtta arengukava uuesti avamisel 2025.aastal esimeses pooles.

Täiendus- ja muudatusettepanek nr 5: lk 26

Muudatusettepanek:

Vastavalt riiklikele prioriteetidele ning avatud toetusmeetmete on koostatud uus soojamajanduse arengukava, milles on käsitletud uute, taastuvate energiaallikate kasutamist toetavad lahendused kaugkütte teostamiseks. Kiviõli linna kaugkütte on lahti seotud	Soojamajanduse arendamine vastavalt Lüganuse valla kehtivates soojamajanduse arengukavades "Kiviõli linna soojamajanduse arengukava aastateks 2016-2026" ja "Püssi linna soojamajanduse arengukava aastateks 2016-2026" määratletud tegevustele.	Kuni 2026	Majanduse- ja keskkonna-teenistuse juht AS Kiviõli Soojus, koostööpartneriks <u>Adven</u>
--	--	-----------	--

Arutelul osalenute seisukoht:

Muudatusettepanek leidis toetust, antud kontekstis see väga palju ei muuda. Ettepanekut saab uuesti arutada ja sobivusel arvesse võtta arengukava uuesti avamisel 2025.aastal esimeses pooles.

Täiendus- ja muudatusettepanek nr 6: lk 27

Muudatusettepanek:

korrastatud kogu valla ulatuses. Lüganuse vallas on tagatud kiire internetiühendus, mis on	Grillimiseks sobivate alade väljaarendamine valla territooriumil Kiviõlis ja Püssis.	2025	Majanduse- ja keskkonnateenistus.
--	--	------	-----------------------------------

Arutelul osalenute seisukoht:

Muudatusettepanek leidis toetust, antud kontekstis see väga palju ei muuda. Mõeldud oli alade väljaarendamine tiheasustusaladel, kuhu ei ole igal inimesel endal võimalik grilli üles panna. Ettepanekut saab uuesti arutada ja sobivusel arvesse võtta arengukava uuesti avamisel 2025.aastal esimeses pooles.

Lüganuse valla arengukava 2024-2035 Lisa 1: Toimekeskkonna ülevaade

Täiendusettepanek nr 1: lk 29

Alates 2023. aastast toimuvad Kiviõli uuel kunstmurustaadionil Eesti Jalgpalli Liidu meistrivõistluste erinevate liigade mängud. Maidla spordihoones toimuvad Eesti Korvpalli Liidu poolt korraldatavate noorte meistrivõistluste erinevate vanuseklasside mängud, lisaks Ida regiooni Rahvaliiga ja Lääne-Virumaa Kossuliiga võistlused. Aastaid korraldatakse vallas tänavakorvpalli võistluseid. Lüganuse valla võrkpalli turniir sai alguse 2024 ning selle arendamist jätkatakse.

Arutelul osalenute seisukoht:

Täiendusettepanek asjakohane ja arutelul osalejate poolt aktsepteeritud. Ettepanekut saab uuesti arutada ja sobivusel arvesse võtta arengukava uuesti avamisel 2025.aastal esimeses pooles.

Täiendusettepanek nr 2: lk 29

Avalike teenuste kujundamise väljakutsed on järgmised:

- Elanikkonna vananemisest tulenev surve sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna teenustele.
- Avalike teenuste tagamine, optimaalne korraldamine, sisulise kvaliteedi tagamine.
- Kogukonnajuhatajate planeerimine ning väljaehitamine, olemasolevale taristule rakenduse leidmine.
- SA Ida-Viru Keskaigla poolt osutatava eriarstiabi teenuste säilimine piirkonnas.
- Erivajadustega inimeste võimaluste parandamine, sh ligipääsu tagamine.
- Ennetustegevuse arendamine. Laste ja perede heaolu suurendamine ning elukvaliteedi tõstmine, probleemide ennetamine ja laste arenguriskide varajane märkamine.

Arutelul osalenute seisukoht:

Täiendusettepanek asjakohane ja arutelul osalejate poolt aktsepteeritud. Ettepanekut saab uuesti arutada ja sobivusel arvesse võtta arengukava uuesti avamisel 2025.aastal esimeses pooles.

Lüganuse valla eelarvestrateegia 2024-2028, lk 6

(<https://www.lyganuse.ee/documents/18275789/39345028/L%C3%BCganuse+valla+eelarvestrateegia+2024-2028.pdf/561bab40-eb65-4ac9-bb23-6fa1a3150194>)

Viimase 10 aasta võrdluses on Lüganuse valla maksumaksjate arv vähenenud 607 inimese võrra 3865-lt 3258-ni. Maksumaksjad moodustavad 45% elanikkonnast ja 83% tööealisest elanikkonnast ning maksumaksja keskmine brutotulu jääb alla Eesti keskmise. Kui 2023.aastal oli Eesti keskmine palk 1833€, siis Lüganuse valla maksumaksja keskmine sissetulek oli 1449 eurot ehk 21% võrra väiksem. Vanaduspensioni saajaid on Lüganuse vallas keskmiselt 2777 moodustades 35% kogu valla elanikkonnast ja keskmiseks pensioni suuruseks Lüganuse vallas on 718 eurot.

Strateegia vaates iseloomustab tulude planeerimist pigem konservatiivsus.

Tabel 2 Põhitegevuse tulud (2024-2028)

Lüganuse vald	2024 eeldatav täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	13 800 967	14 684 126	15 568 055	16 854 482	17 911 432
Maksutulud	8 044 399	8 957 889	9 807 814	10 499 594	10 967 534
sh tulumaks	7 780 399	8 630 889	9 480 814	10 172 594	10 640 534
sh maamaks	264 000	327 000	327 000	327 000	327 000
sh muud maksutulud	0	0	0	0	0
Tulud kaupade ja teenuste müügist	502 340	524 644	545 000	565 056	585 172
Saadavad toetused tegevuskuludeks	4 516 510	4 250 220	4 210 908	4 203 456	4 297 425

Tulude prognooside juures tekib küsimus tulumaksu kasvus 4 aasta vaates ca 2,86 miljonit eurot. Saab nõustuda prognoosi eeldustega, aga kas ja millises osas on arvestatud elanikkonna, sh tööealiste, arvu vähenemist?

Arutelul osalenute seisukoht:

Tegemist ei ole muudatus- ega täiendusettepanekuga.

Protokolli koostas arendusspetsialist Kristiine Meister